

Dia:mesima: tapaeyeke wapee

---

1 ¹Ita: Dia:mesi Koda: make Tekehali Yesu Ketiso yaapona: e pokaaso hali halome. Do wape pitolo ekita: hande ika: kenke nane mina:pa:lao pemeke Isulai 12 tapake ika: wanda:hali pa:ta: tapaasome. Iki pa:ta: keiyae pi alome.

Hone tulaasa:eki pita: hone epeke u tiaasa:eki yaapo

²Ya kametitio. Iki pa:ta: la handa:la:eki ta:ta: ta:ta: pieke ekimanu epemeka:na:ta: ta:na:ma: homolo hata: mea:pa:peke. ³Do ekina:yeke loa:me. Ika: Koda: pa:ta: hone tulaaleme ekina: la handa:la:eki epea:ka:na:ta: iki taka:lawaluekema: pita:la:me. ⁴Kutupa taka:lapa pua haemeka:na:ta: hau ma:nda:siki na mina:pa:lake ota: ana:na: kone halimikie.

⁵Iki pa:ta: hali homekema: epeke hone wita:la:eki yonka:laeya:ka:na:ta: kota: Koda: pa:ta: honke lea:ka:na:ta: epelieke. Koda:ma:ta: haliweki paeyao pa:ta: ipika: kiki tindipao hata: haka:ta:pao halo hala:me. Kutupa mo hali pa:ta: halieke. ⁶Ipikana:ma: haliepateta: mo halima: hone ti na yokeye hone tulao hata: honke lea:ka:na:ta: epelieke. Hali epima: hone ti yokeya:ka:na:ta: ipikita: mo poma: dawala ikali ho a:meiyao lopatiki pita:la: ekima: handa:la:me. ⁷⁻⁸Kutu piki halita: hone ti yokolo hata: daḡla na hake Tekehali pa:ta: honke lea:ka:na:ta: aleta: ma:nda: mea:peke na yelieke.

Natehali hasa:eki pita: hamoko hasa:eki yaapo

⁹Mo natehali kamema: Koda:ma: ipiki mea a:meiyaasa: ekina: ta:na:ma: homa:peke ya:la:me. ¹⁰Kutupa make mo hamoko kamema: Koda:ma: ipiki mininiaasa: ekina: ta:na:ma: homa:peke ya:la:me. Mo hande ambu palapalamanu paeyo hala: tupa: mo halita: paelieke laa loa:me. ¹¹Oli natema:ta: titipu wopu pitolo hata: opa:liao yopulu hata: hande ambumanu hapuao hala:me. Kutupa mo palapala manuna: kiliki lia ta wilie ekita: dutu pa pa pu lopaata: ipika: au la:la: ekita: hoeyaalieke. Koto tupa: mo hamoko halima: ipika: bisinisi pitolo hata: homilieke.

La handa:la:eki pita: hone pula:eki yaapo

¹²Hali epima: mo la handa:la: ekimanu epena: kone da_ola haya:ka:na:ta: ta:na:ma: homilieke. Do ekina:yeke loa:me. Mo halima:ta: mo la handa:la: ekimanu paeyao bepolaeya:ka:na:ta: Koda:ma: ipiki pa:ta: yenki halolo hata:ta: deto hala:eki kone halieke. Koto yenkita: Koda:ma: amba: pi la: witolo hata: I pa:ta: pukima: homa:la: wanda:hali pa:ta: deto hala:eki halueke laa pi la: ula:me. ¹³Hali epima: mo la handa:la: ekimanu ipulu haena: hoke hone mea u tiaasa:eki taapuna: epea:ka:na:ta: ipikana:ma:ta: do tupa: lapeke na ya:la:me. Do hoke hone mea u tiaasa: ekita: Koda:ma: epena: la pia:ka:ta:ma: pi lapeke na ya:la:me. Do ekina:yeke loa:me. Hoke ekima:ta: Koda: pa:ta: hoke hone u tiaapeke na ya:la:me. Kutupa Koda:ma:ta: homeke a:nda: hoke hone u tiaapeke na ya:la:me. ¹⁴Mo halita: ipika: hoke hone pa:la: ekima: kone hona:maasa: tupa: hoke hone u tiaasa:me. ¹⁵Pa wanda:wekina: weleke pa:ta: weki pitao mendia:la: tupa: hande ipika: hoke hone pa:la:eki pia:ka:na:ta: kota: hoke hau pita:la:me. Kutupa mo weki daeta:la: tupa: mo hoke hau pita:la:eki daeyatia puata: hande some ota: homaalieke.

¹⁶Ota: ya kametitio. Yayapikieki na opua:pa:peke. ¹⁷Mo epeke tupa: kita:la: ekimanu paeyao make mo epeke alemanu kita:la:eki paeyao make oli hepeni nanema: ipulu hata: pita:la:me. Hande ya nane haleme pa_a piki ale manuna: Ateke pa:ta: hola:pa:niao ipulu hata: pita:la:me. Ipikana:ma: hau ta:ta: ta:ta: pikieki topo na pealieke. Kutupa paa la:ka:lea:ka:na:ta: tu na pilieke. ¹⁸Ipika: wa:pa:la: ekimanu paeyao pa:ta: nikita: titina: hamonoyeke ipika: hande ota: pi manuna: ipika: hone pa:la:eki pitolo hata: niki mea hamono la:la:me.

Opua pia:peke ya:la:eki

¹⁹Ota: ya kametitio. Do pimanu hone wipe. Iki paeyao pi opuluekema: tikitiki yao hapeke ya:la:pate pa pi pi ai na leke make mineke ai na panka:pa:peke. Do alo pi manuta: do ekina:yeke loa:me. ²⁰Wanda:halina: mineke pankeleme ekima: Koda:na: tikitikipiki haumanu na peaasememe. ²¹Koto ekina: keke loluekema: hoke hone wita:la: haumanu paeyao make daeyatia pulu hata: hoke hau pita:la: ekimanu paeyao make ota: mina:pa:laota: kutupa Koda: pa:ta: homu pea hata: neke mea da:taapeke ya:la: pi alemanu ipikana:ma: ika: puki pa:ta: noka:paeya:ka:na:ta: ota: mea mendia:pa:peke.

²²Hande pi ale manuta: pa katakema: homeke opitolo hata: ika: kone makeasememe. Kotoeki na pikita: pi opuata: ota: pea:pa:peke. ²³Do ekina:yeke loa:me. Hande pi alemanu pa opua kone na pita:la: halita: mo su_{ana}: leke popeleke handa:la: halima: handa:la:me. ²⁴Kutu pita:la: halita: ipika: leke popeleke handa:la:pate la:ka:la pulu hata:ta: ipika:

handea: ekita: kutaa kone hone yonka:laota: hone paa nimina wia:peke na ya:la:me. ²⁵Kutu pita:la:pate hali epima: mo hande seliapopiki pi ula: ekimanu hande wanda:hali ka:la:pao hala: pi ula: ekimanu pa:ta: loa:me. Hali epima: kotoeki manuna: hando haota: pa katakema: homeke na opiki opua ota: pia:ka:na:ta: koto halita: pitolo haena: kone Koda:ma: epeaalieke.

²⁶Kutupa hali epima: Ita: ota: Ketiso halie la ala:pate ipika: kekeke na handeteke haya:ka:na:ta: kota: koto halita: ipika: kone makeao hao ipika: Ketiso hala: ekita: ota:eki dia:me paekie. ²⁷Hoe ma:nda: na piki ota: Ketiso tikitiki hauta: nika: Apa: Koda:ma:ta: dupae ala:me. Pa haleme weki wandiki make kineke wanda:sunu make ika: ka:nda:ma: homelemeeki handaata: tamba: mina:la:eki mea:peke ya:la:me. Kutupa make mo kenke hauma: na hoeyana: aloma: ekina: ala:me.

Paeyao pa:ta: mandake a:ta:ma: homa:la: hau wala:la:eki

2 ¹Ya kametitio. Hande paa pa:la: Tekehalita: nika: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hone tulao hata: wanda:hali pa:ta: honditi na pea:pa:peke. ²Hamoko hali ma:nda:ma: ipika: kikina: kolo lini pitao dau epekeeki pambaaso hata: ika: pi hotieleme pa:ta: epea:ka:na:ta: kutupa hoke dau pambao natehali hali make epea:ka:na:ta: ³ikana:ma: mo epeke dau pambaala: hali pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: Neke do sea seliapona: a:pa pitie laata: Kutupa mo hande natehali hali pa:ta:ta: Neketa: pa tiao hae o I pilu sea anke teke pa:ta: pukuna: pitie laa lemeka:na:ta: ⁴kota: ikana:ma: mo hali yaapota: ta:ta: ta:ta: pea telipaaso hata: honditi na pilimipe. Kutu pimika:na:ta: ikana:ma: ika: kone pi yokaalu pita:la: ekina: tumiki haliweki mea haaso hata: hoke hone wilimikie.

⁵Ya kametitio. Opua:pe. Kenke wanda:halima:ta: aleta: ma:nda: na wiki natehali wanda:halio laa alemepateta: Koda:ma: koto wanda:hali talopu meata: ika: hone tulaaleme ekina:ta: iki hamoko mea yaasa:me. Kutupa make ipiki pa:ta: pukima: homeleme wanda:hali pa:ta: pi la: wieke tupa: koto wanda:hali ipika: Kilu Tombuao Hala: ekina: mea haena: lelieke. ⁶Kutu piliepate ikana:ma:ta: hande natehali wanda:hali yaala:ma: homaememe. Mandane haliweki epi amedama: iki ka:nda:ma: homao halemepe o pi yokaalu puluekema: iki yola: mea pu halemepe. Hande hamoko haliwekima: koto hau pu haleme ekina: loa:me. ⁷Koto haliwekima: hande Koda:ma: iki pa:ta: ka:la: biki epeketa: pa hoke biki laa hoeyao halememe.

⁸Nika: you halima:ta: mo Baibolo buka pa:ta: mo hande Lo Pimanu wape pa:la: ekita: Naka: kone pukima: homele tupa: wanda:hali pa:ta: make pukima: homa:peke ala: pi opua pimika:na:ta: epeke hau pilimikie. ⁹Kutu pilimipateta: wanda:hali pa:ta: honditi pimika:na:ta: kotota: hoke hau pilimikie. Kutu pimika:na:ta: ikita: mo hande Lo Pi manuna: ula:eki

yambilimikie. ¹⁰Hali ma:nda:ma: hande Lo Pi manuna: homeke kone yambeleka:ka:na:ta: kotota: mo hande Lo Pimanu paeyaona: ka:ta:ta: pilieke. ¹¹Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: alota: Hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkula:peke la:la:pate doeki make Homena: hali ma:nda: na lia:peke la:la:me. Nakana:ma:ta: hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu make na tunkulua:ma: alepate hali ma:nda: naka: honema: lili ekina: mo hande pi ula:eki paeyao yambeleme. ¹²Wanda:hali ka:la:pa: tapaasa: pi ula:eki manuma: koto pi ula: ekina: pi yokaalu pilimiki laa hone witolo hata: pi pi la pea:tiki pea:pa:peke. ¹³Hali ma:nda:ma: wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki na pu haya:ka:na:ta: wetepe mo hande pi yokaalu pulu pa:la: teke halima: mo hau pilie hali pa:ta: make a:ta:ma: na homilieke. Kutu piliepate mo a:ta:ma: homa:la: ekima:ta: ipikana:ma: panisi pealo pa:la: ekita: bepotalieke.

Hone tulao hata: pia:peke ya:la:eki

¹⁴Ya kametitio. Hali ma:nda:ma: alota: Ita: Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala:pate ipikana:ma: ota: hau na pia:ka:na:ta: ota: ekita: ekipape. Koto tupa: hone tulaasa: ekima:ta: da:ta:la:eki mea:peke ya:la:pe. ¹⁵O naka: ana: kame dau ne dia:yalo hata: pa pa haya:ka:na:ta: ¹⁶kutupa nakana:ma: ipiki pa:ta: pi alo hata: Keiyae. A:pa:la:me. Naka: loke titipu pina: dau yama ne make naa da polena:e leka:na:ta: ipika: mea:peke ya:la: ekimanu na haleke pa pi homeke leka:na:ta: kota: epeke ekita: ekipa pilipikipe. ¹⁷Hande Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala: halita: dupae. Pa pima: homeke laa ota: hau pitolo hata: na lea:ka:na:ta: kota: ipika: hone tulao hala: ekita: paeki pita:la:me.

¹⁸Kutu piliepate hali ma:nda:ma: dupa lelieke. Nakana:ma: naka: hone tulao hale ekina: hone witelepate Ima:ta: ya hau pitolo ekina: hone witolome laa lelieke. Ima:ta: hombo peaaso hata: ipiki pa:ta: dupa lolueke. Yaka hau pitolo ekima: ya hone tulaalo ekita: waluepate nakana:ma: ota: hau na piki naka: hone tulao hale ekita: ekipa walipikipe laa lolueke. ¹⁹Naka: hone tulale ekita: dupae. Koda: homeke hala:me ale ekita: epeke alepate pa mo hande hoke temoko manuma: make koto lo halemepateta: pututuma: homolo hata: lo halememe. ²⁰Neketa: hone na wiki halio. Hande ota: hau na piki pa pima: homeke Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala: ekita: paeki pita:la:me la walonope. ²¹Koda:ma:ta: nika: amba: titina: hayeke teke hali Eipoloha:ma: ekipa tikitiki yao haena: leekepe. Hande ipika: eiyeke Aisa:ke mo oloda manda wia Koda: pa:ta: lia haluekema: pieke ekima: piekeme. ²²Ipika: hone tulaeyekeeki make ipika: ota: hau piekeeki make homeke hau pa:la:me laa hone na witelepe. Ipikana:ma: ota: hau pieke ekima:ta: ipika: hone tulaeyeke ekita: peneme yaeyekeme. ²³Kutupa make mo Baibolo bukana: leekeeki make ota: yaeyekeme. Hande leekeeki dupa

Eipoloha:ma:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayeke ekina: Koda:ma:ta: ipikita: tikitiki yao haena: leekeme.

Kutupa Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota:

Neketa: yaka yankekee laa leekeme.

²⁴Koto ekina: Koda:ma:ta: ipiki pa:ta: hone tulao halemeeki homeke na handeke ika: ota: hau pitelemeeki tonka:na: handata: tikitiki yao haena: ala: ekita: hone wilipikie.

²⁵Hande hali yolo hayeke wanda: Leiha:pema: make dupiekeme.

Ipikana:ma: hande Diosuama: tapaeeyeke iya ikiki haliweki handa: mea pota: ma:nda: pa:ta: pa tapaeyekeme. Ipikana:ma: kutu pieke ekima: Koda:ma: mo wanda: tikitiki yao haena: leekeme.

²⁶Kutupa temoko na pila: ekima:ta: hali toko ula: tupa: hali epima: ota: hau na piki hone tulaala: ekita: homa:la: hali tokoma: handa:la:me.

Kekeke handeteke hapa:pekeeki

3 ¹Ya kametitio. Iki pa:ta: haliweki wopu wala:la: hali haluekema: hone na wia:pa:peke. Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma:ta: mo pa wanda:halina:eki pilie tupa: na piki pa mo disa haliweki nikina: hau wotu handilieke. ²Niki paeyaoma: hoto elekeeleke hao hoeya:tiki pitoloma:pate hali homeke a:nda:ma: pi alo hata: hokeeki ma:nda: na lea:ka:na:ta: koto halima:ta: ipiki pa:ta: ala:ta: ma:nda: na wiki hali hata: ipika: hone puki pa:ta: make ipika: loke make ana:na: handeteke hatiki pilieke. ³Nikana:ma: mo hande hosi ma:na:na: kake pa:ta: mo ayeni ale hapulao niki pi opina: aloma:me. Kutupa nika: hone pa:la: nane poluekema: make hande ma:na: la:ka:la: mea puluma:me. ⁴Mo hande sisima pa:ta: make hone wia:pa:peke. Ale tieke kone po tiekema: mea puaasa:pateta: mo hande kapidini halima: ipika: hone pa:la: nane poluekema: mo hande mendeke nane hapulaala: alesiki la:ka:lolo hata: kone pota: mea puaasa:me. ⁵Koto tupa: nika: hande kekeke make hosiki alesikima: kone pi tieke lomono lapeke ya:la:me. Kutupa hande ti ulekesiki pa:ta: make hone wia:pa:peke. Ti polu tieke kone mo ti uleke sikima: ana:na: tapaalieke.

⁶Kutupa kekeke make ti tala: ekima: handa:la:me. Nika: loke pa:ta: witolo hata: hoke hau pita:la: honemanu u tiaapeke ya:la:me. Kutupa loke paeyao hoeyao hala:me. Kutupa loke pa:ta: ti tala: ekima: hando hala:me. Kutupa nika: pota: pominoloma:eki make yanko hala:me. Dupiki ti tala: ekita: ti to hala: alena: ipu hala:me.

⁷Do kenkena: hala: ma:na: yeti paeyao make keto delika: make batiti paeyao make dawala ikali pa:ta: pila: alemanu paeyao make haliwekima: homu peapeke yolo hata: amba: homu pealemepate ⁸kenke hali ma:nda:ma: ipika: kekeke homeketa: homu peapeke na ya:la:me. Mo hande kekeketa: lu mininapeke na ya:la:eki yolo hata: hoke ale pita:

hali homaasa: ekimanu tumba pila:eki yaalo hata: wanda:hali homao hala:me. ⁹Nikana:ma: nika: kekekema: nika: Apa: Tekehali pa:ta: keiyae pi lo haloma:pate hande Koda:ma: ipiki tupa: haena:yeke wepia haena: la:la: wanda:hali pa:ta: kone hoke pimanu lo haloma:me. ¹⁰Keiyae pi aloma:eki make hoke pi aloma:eki make homeke kake pa:ta: kone ipu hala:me. Ya kametitio. Do ekita: na pumana: pea:pa:peke aleo. ¹¹Hande ikali opa:la: pa:ta: manuta: tende pikieki make teto pikieki pita: apa:tao na ipu hala:me. ¹²Ya kametitio. Nose tima: make olipi kiliki na a:ilieke. Kutupa puma: make nose kiliki na a:ilieke. Koto tupa: damena ikali pila: ale pa:ta: epeke ikali mea:peke na ya:la:me.

Oli ya nanema: ipula: hone epeke u tiaasa:eki

¹³Iki pa:ta: hali epi amedama: hone wopu wia pita:la: ekimanu hando halemepe. Kutu piki halima:ta: ipika: epeke hala:eki peneme yaaluekema: hone wopu wia homu pea hata: ipikana:ma: epeke hau pu halieke. ¹⁴Kutu piliepate honditi wotu pita:la:eki make pasa:tei hau puluekema: taapa:la:eki make ika: puki pa:ta: pitaemeka:na:ta: kota: ika: pi ika: kone na laake yayapiki hau na pea:pa:peke. ¹⁵Dupiki hone wita:la: ekita: hepeni naneeki dia:me. Kenkena: ula: ekima: kenke lokena:eki make hoke temokona:eki make kotoeki tepoma: pita:la:me. ¹⁶Do ekina:yeke loa:me. Honditi pita:la:eki pita: pasa:tei pita:la:eki yaapo pa:ta: epeke tupa: hapeke na yaalo hata: hoke hau pita:la:eki paeyao ipu hala:me. ¹⁷Kutu pita:la:pateta: oli ya nanema: ipula: hone epekeeki dupae. Titina: amba:la kipabaake hone wita:la:ekie. Kutupa make puki lopa:niao pila:eki make yopu hala:eki make homu pea hala:eki make a:ta:ma: wopu homolo hata: epeke haumanu pita:la:eki make paeyao ya nanema: ipula:pateta: honditi pita:la:eki make yayapiki hau pita:la:eki make apa:tao na ipula:me. ¹⁸Mo hande a:nda: peliaaseme haliwekima: noka:peleme wae alemanu pa:ta: tikitiki hau pita:la:eki opilieke.

Do kenke hauna: ta:ma:ni pita:la:eki

4 ¹Iki pa:ta: a:nda: pita:la:eki ipula:eki make ape ala:eki ipula:eki make koto haumanu ipula:eki teketa: hando pa:ta: ka:ta:pe. Ika: honema: tiaasa: ekimanu ika: loke tukiki nane kone a:nda: leke ale lia:tiki pitolo hata: peaasa:me. ²Ala:ta: ala:ta: muluekema: ika: hone pa:la:pateta: mea:peke na yolo hata: hali luekema: taapeleme. Kutupa make ala:ta: ala:ta: meawee laa honema: pitelemepateta: mea:peke na yolo hata: ape la a:nda: pitelememe. Koto ekina: ikana:ma: Koda: pa:ta: honke na alemeke handa na minelememe. ³Kutupa Koda: pa:ta: ika: honke alemeeki make ana: na pa:la:me. Ika: hone pa:la: hau puluekema: hone u hoeyaaso hata: honke aleme ekina: na minelememe. ⁴Ikita: pi tunkuleleme wanda:halio. Do ekita: ikana:ma: hone na witelemepe. Hali epima: do kenke hau

puluekema: hone pia:ka:na:ta: koto halita: Koda: ipika: a:nda: tunkiliki hali hala:me. Koto tupa: make hali epima: do kenke hauna: yankeke haluekema: hone pia:ka:na:ta: koto halita: ipika: kone Koda:na: a:nda: tunkiliki hali haluekema: pita:la:me. ⁵Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: paekie hone witelemepe dupae. Hande Koda:ma: niki loke tukiki pa:ta: pitaala: temokoma:ta: ipika: hone pa:la:eki puluekema: wotu taapilieke wape pa:la:me. ⁶Kutu piliepate Koda:ma: ipika: a:ta:ma: homolo hata: pa kita:la: ekita: wopue. Kutu pita:la: ekima: mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki doe.

Hakoko liteleme haliweki pa:ta:ta: Koda:ma: a:nda: lia hala:pate homupiki haliweki pa:ta: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki pa halo hala:me wape pa:la:me.

⁷Koto ekina: Koda: pa:ta: homu pea hata: Sadani pa:ta: a:nda: lia hapa:peke. Kutu pimika:na:ta: Sadanita: iki mina:pa:lao pindipa pelieke. ⁸Ikana:ma: Koda: teke pa:ta: a:pa haemeka:na:ta: ipiki make iki teke pa:ta: a:pa halieke. Hoke hau peleme wanda:halio ika: kiki tanda:pa:pa:peke. Hone yaapo wilimi wanda:halio hone hokeeki ma:nda: yoka: mea bao hapa:peke. ⁹Ka:nda:ma: homolo hata: e lapa:peke. Ika: kitalemeeki topo pea e lapa:peke. Ika: ta:na:ma: homelemeeki make topo pea ka:nda:ma: homa:pa:peke. ¹⁰Tekehali pa:ta: homu pea haemeka:na:ta: ipikana:ma: iki mea a:meiyalieke.

Yankeke pa:ta: hoke hau peleme pi ai na lapa:pekeeki

¹¹Ya kametitio. Ikana:ma: ika: kame ma:nda: pa:ta: hoke hone witolo hata: la la pita:la: pi na lapa:peke. Hali epima: ipika: kame pa:ta: hoke hone witolo hata: pi lao pi yokaalu pita:la: halima: handa haya:ka:na:ta: mo hali homeke pa:ta: na pita:la:pate mo hande Lo pimanu pa:ta: kone pita:la:me. Nakana:ma: kutu pika:na:ta: mo hande Lo Pimanu hone na wiki neketa: mo Lo Pi manuna: pi yokaalu pitele hali halipikie. ¹²Mo hande Lo pimanu ula: Hali Koda: homekema: kone pi yokaalu pita:la:eki make pita:la:me. Kutupa ipikana:ma:ta: da:taasa:eki make hoeyaasa:eki make ana:na: pea:peke ya:la:me. Koto ekina: nakana:ma: hali ma:nda: pa:ta: laake hauta: neketa: aleke pa:ta: hone wia hata: alepe. Koto ekina: nakana:ma: hali ma:nda:na: pita:la: ekina: pi yokaalu piki hauta: neketa: aleke pa:ta: hone wia hata: pitelepe.

Hakoko liaama:na: kinki pita:la: pimanu

¹³Iki pa:ta: mandane haliwekima: doeki lo halememe. Amepe o beliape daoni teke ma:nda: pa:ta: puaka:na:ta: bapi homekemanu tupa: koto pa:ta: hata: bisinisi pitolo hata: yenki wotu mulumeke la alemepate Ima:ta: iki pa:ta: doeki alome. ¹⁴Belia a:nda: epolo pa:la: hauta: iki hone na wilimime. Ika: da:ta:la: ekita: ekipape. Ika: haleme ekita: mo hande koa

a:pa pamba hosiki hao kila:pa pula: tupa: halememe. ¹⁵⁻¹⁶Dupa lapa:peke alee. Tekehalima: hone pia:ka:na:ta: niki da:ta hata: nikana:ma: doeki peata: moeki pulumeke la lapa:peke alee alopate ameta: ikana:ma: hakoko litolo hata: pi wotu hapa:leleme. Kutu piki pi hapa:leleme ekita: hokeekie. ¹⁷Koto ekina: hali epima: tikitiki hau pea:pekeeki hone wia hata: kone ota: na pia:ka:na:ta: koto halima:ta: hoke hau pita:la:me.

Hamoko wanda:hali kinki pita:la:eki

5 ¹Hamoko wanda:halio. Do pi opua:pe. Iki pa:ta: ka:nda: piki ekimanu epolo pa:la: ekina: e lo hapa:peke. ²Ika: alemanu amba: kukutu pa:la:me kutupa make ika: dau manuta: hoke hoke alesunuma: naaka:na:ta: ka:ka:na: ka:ka:na: wiala:me. ³Ika: kolo silipa ale manuna: maka:ta: ikiki amba: tala:me. Kutupa koto ekima:ta: ika: hokeeki peneme yaalieke. Kutupa ika: loketa: ti tala: ekima: handilieke. Kutupa mo paelo pa:la: natena:ta: ika: hamoko alemanu amba: amu pealememe. ⁴Opuu:pe. Ika: e pokaaseme haliwekina: yenkita: makeaso hata: mandaneeki na haleke pa wia haleme ekima:ta: pi ala:me. Kutupa make ika: e pokaaseme haliwekina: pi alemeeki make oli ya nane hala: ami haliwekina: Tekehalima: amba: opa:la:me. ⁵Ikita: nate paeyao kenkena: hata: epeke epeke alemanu minolo hata:ta: ta:na:ma: homa ne wopu no halememe. Kutupu halemepate ika: imeke wopu pa:la: ekima:ta: iki lia:peke nate ipula:me. ⁶Mo handeeki a:nda: na pa:la: halima:ta: iki pa:ta: a:nda: na pita:la:pate ikana:ma: amba: pi yokaalu pea lilimime.

Homu pea handeteke hata: yeni pia:pekeeki

⁷Ya kametitio. Tekehali epena:yeke handeteke hao hapa:peke. Mo e teke halima: ipika: ena: hala: alemanu napeke epeke tupa: wina:yeke handeteke hala:eki handelememe. Lako panakeeki make wetepena:eki make handeteke hala:me. ⁸Kutupa iki make handeteke hapa:peke. Tekehalina: epolo pa:la: nate koto kone ya:leke handa ika: puki hana: noka:pa hapa:peke.

⁹Kametitio. Koda:ma: iki pa:ta: pi yokaalu peaapa:na: ika: kone pi la alualu na pea:pa:peke. Opuu:pe. Hande pi yokaalu pulu pa:la: hali Koda:ta: pota: kake pa:ta: kone a:pa hala:me. ¹⁰Kametitio. Hande Koda:na: pi la: mea halo haemeke haliwekima: Tekehalina: bikina: pimiki ekita: hone wia:pa:peke. Mo haliwekima: tanda pikieki minolo hata: kone puki hana: noka:pa haemekeme. ¹¹Kutupa mo hande puki hana: noka:pa haemeke haliweki pa:ta: nikana:ma:ta: Koda:ma: mo haliweki amba: epeaala:me lo haloma:eki hone wia:pa:peke. Hande Tekehalima: honkopu hao handeteke hayeekieki make mo paelo pieke dina: Koda:ma: ipiki epeaeyeekieki make amba: opuelememe. Tekehalima: niki pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki make hone wopu wita:la:eki make amba: handelememe.

Dutu Ota: Tekehali ala: pina: kinki pita:la:eki

¹²Ya kametitio. Pi tieke doe. Ikana:ma: pi la: wimika:na:ta: oli hepenina: biki make do kenkena: biki make ala:ta: ma:nda:na: biki make na la: wia:pa:peke. Kutupa Aowe loluekema:ta: pa Aowe pi homeke lapa:peke. Kutupa make Dia:me loluekema:ta: pa Dia:me pi homeke lapa:peke. Tekehalima: iki pa:ta: pi yokaalu pilieke la loa:me.

Tikitiki piki halina: yeni pita:la:eki

¹³Iki pa:ta: hali ma:nda:ta: ka:nda:ma: homa:la:pe. Kutu piki halima:ta: yeni pina:e. Hali ma:nda:ma:ta: ta:na:ma: homa:la:pe. Kutu piki halima:ta: Koda:na: pi laaso hata: emelimanu lena:e. ¹⁴Hali ma:nda:ta: yeni haasa:pe. Kutu piki halima:ta: hande siosi wanda:halina: handeteke haleme tondiki haliweki wi la: mepi peata: Tekehalina: biki laa oetama: mo halina: lokena: yankaota: ipiki tukiki pa:ta: pitaota: yeni pimika:na:ta: epelieke. ¹⁵Mo haliwekima: Koda: pa:ta: hone tulao hata: yeni pimika:na:ta: Tekehalima: mo hali wamo pitolo hata: mea tialieke. Kutupa mo hali pa:ta: hoke hau wia:ka:na: make Koda:ma: pa paeyaalieke. ¹⁶Koto ekina: yeni tandela haluekema: ika: hoke hau peleme ekimanu ka:la:pa alualu peata: kutupa ika: kone Koda: pa:ta: yeni pitolo hata: tamba: mu alualu pea:pa:peke. Tikitiki yao hala: halima: yeni pia:ka:na:ta: kota: wele wotu pilieke. ¹⁷Hande Elaidiata: nikima: handeke hali kone hayekeme. Ipikana:ma: lako na epena:yeke honkopu hao Koda: pa:ta: yeni piekepate bapi tepona: sumba: yunki mindiki hata: tukiki pa:ta: lako na epeekeme. ¹⁸Kutupa koto hoki nane yeni pa piekepate ya nanema: lako epeketa: kenkena: ne pa ana:na: wiekeme.

Lopa:la: wanda:hali tamba: mina:la:eki

¹⁹Ya kametitio. Iki pa:ta: hali ma:nda:ma: hande ota: pimanu yonka:lao haya:ka:na:ta: kutupa hali homekema: mo hali la:ka:la pa hatuku epea:ka:na:ta: kota: do tupa: hone wia:pa:peke. ²⁰Hali epima: hoke hau pita:la: some ma:nda: ipika: hokeeki yonka:lao epena: lea:ka:na:ta: mo halima:ta: Koda:ma: mo hoke hau pita:la: some na homeke mea da:taena: lata: ipika: hoke hau pa:la: ekimanu paeyao make pa paeyaena: lelieke.